

Тема. Особливості кличного відмінка. Закінчення іменників у кличному відмінку

Теоретичний блок

1. Уривок із телеуроку за 27 квітня (4хв.10с – 12.40)

<https://www.slovoidilo.ua/2020/04/27/novyna/suspilstvo/teleuroky-shkolyariv-ponedilok-27-kvitnya-onlajn-translyacziya>

2. Узагальнення матеріалу з теми «Закінчення іменників у кличному відмінку»

Параграф 55-56 (с.175-176)

Додатково

Увага! Прізвища прикметникового походження на *-ів (-іів), -ов, -ев (-єв), -ин, -ін (-їн)*, як *Глібов, Королів, Пушкін, Романишин, Тютчев, Чапаєв, Щоголів*, при звертанні мають як форму називного, так і форму кличного відмінка: *Глібов і Глібове, Степанишине, Щоголеве*.

Увага! Географічні назви, до складу яких входять зазначені суфікси, мають у кличному відмінку закінчення *-е*: *Києве, Лебедине, Львове*.

Увага! У звертаннях до чоловіків, що складаються із загальної назви та прізвища, форму кличного відмінка має тільки загальна назва, а прізвище завжди виступає у формі називного відмінка: *друзе Максименко, колего Іваничук, товаришу Гончар*.

Примітка. У звертаннях до жінок, що складається із загальної назви та прізвища, форму кличного відмінка мають обидва іменники: *добродійко Вариводо, поетко Забашто, пані Гаркуше, добродійко Скирдо*.

Примітка. Іменник *Господь* у кличному відмінку має форму *Господи*; іменник *Христос* може мати варіантні форми кличного відмінка: *Христе, Христосе*.

Перша відміна		
Тверда група (основа закінчується на твердий приголосний) -о	М'яка група (основа закінчується на м'який приголосний) -е (-є); -ю (у пестливих словах)	Мішана група (основа закінчується на <i>-ж, -ч, -ш</i> (шиплячий приголосний) -е
Маши н о - (маши н а), Оксан о , Микол о , Полтав о	Відмінниц е – (відмінни ц я), Наді є - [н`ад`і j а]. Лес ю , бабус ю . АЛЕ : <i>Насте, Катре, Мотре</i>	Площ є , дУш є , круч є

Друга відміна		
Тверда група (основа закінчується на твердий приголосний) -Е, -У (ч.р)	М'яка група (основа закінчується на м'який приголосний) -Ю (ч.р)	Мішана група (основа закінчується на -ж, -ч, -ш (шиплячий приголосний) -У, -Е
Козаче – (козак), тигре, Євгене, Дністре, пасажире. Діду, сину, тату, батьку, Іванку, Олегу (Олеже)	Мудрецю – (мудрець), Ігорю, Обрію - [обр'і ј у], краю, бійцю, українцю. Байкарю (з основою на -р). Але Повстанцю – повстанче, умільцю – умільче.	Мечу, викладачу. Тимоше; ковзаняре, пісняре - (з основою на -р)
Крило, поле, небо (с. р. як і в Н.В) -Е, -О	Уміння, насіння, колосся (с.р. як і в Н.В -Я)	
Третя відміна -Е		
Любове, ноче, радосте, щедросте, мати, матері (мн.) (як і в Н.В)		
Четверта відміна -Е або як і в Н.в -А.-Я.		
Імене, пламене		
Курча, ім'я.		

Практичний блок

Вправа 2 (с.176) *Поставте іменники у форму кличного відмінка однини.*

Віталій, Віталік, Віталія, солдат, лисиця, Харків, архітектор, бабуся, Ганна, Олюня, Адам, Лук'ян, поштар, листоноша, товариш, сторож, Георгій, Григорій, Григір, каменяр, кравець, молодець, знавець, литовець, олень, Анастасія, Аркадій, Тарас, Микола, Миколай, Марія, клен, земля, учитель, учителька, киянин, львів'янка, орел, дівчина, хлопець, жінка, чоловік, котик, глядач, Антон, Антоніна, грабіжник, депутат, посол.

Вправа 5. (с177) *Виконайте тестові завдання. Правильний варіант пишемо в чаті групи, хто погоджується, лайкає, хто не погоджується, пише свій.*

Вправа 3 (с.176) Запишіть іменники у формі кличного відмінка однини у дві колонки: 1) із закінченням *-е (-є)*; 2) із закінченням *-ю*.

Ганнуся, Ксенія, Офелія, Анатолій, поезія, Наталя, Натуся, Овідій, Ефіопія, Наталія, гортензія, Валя, Англія, естонець, Гренландія, розмай, енергія, надія.

- З перших літер вписаних слів складіть назви міст Європи.

Завдання. Прочитайте, правильно розставляючи розділові знаки, випишіть іменники, вжиті в кличному відмінку. Проаналізуйте, якому стилеві властивий

Блок контролю

Вправа 7 с.178 (письмово) 1. Запишіть іменники у формі кличного відмінка однини.

Маляр, слоник, Тетяна, Олександр, груша, Геннадій, Олександра, син, Лідія, Костя, Костянтин, Ірина Геннадіївна, Степан Семенович, генерал, Євгенія, шлях, соловейко, Федір, матуся, Вітя, товариш, Руслан, Руслана, столяр, Соломія, дід, Василь, грибник, школа, Лілія, аматор, Амалія, товаришка, Маруся, Христина, Христя, викладач, Матвій, газетяр, тато, богиня, Володимир, президент, край, Марина, мандрівник, спортсмен, Юрій, кицюня.

Домашнє завдання. Вправа 7 (с. 178). Завдання 2. Випишіть із «Легенди про вічне життя» І. Франка всі звертання. Підкресліть ті, що вжито не в кличному, а в називному відмінку. Поміркуйте, чому автор використав у підкреслених звертаннях форму називного відмінка.